หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของเจ้าอาวาสตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์
คำสำคัญ	ไวยาวัจกร / ศาสนสมบัติ
ชื่อนักศึกษา	ณัฐวุฒิ เงินท้วม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สอาด หอมมณี ดร.บวรวิทย์ เปรื่องวงศ์
ระดับการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2511) ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 ในการแต่งตั้งไวยาวัจกรของวัด และการบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัด รวมทั้งการจัดการรายได้ของวัด และการจัดทำบัญชีของวัด

จากการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.2505 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ในเรื่องของการกำหนดรูปแบบ การแต่งตั้งไวยาวัจกรของวัดให้ชัดเจน ทั้งในเรื่องของคุณสมบัติ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดทางอาญา เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารวัดในพุทธศาสนาและสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของวัดในปัจจุบัน โดยเจ้าอาวาสมีหน้าที่ในการบำรุงรักษาและจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี ซึ่งในทางปฏิบัติเจ้าอาวาสจะแต่งตั้งผู้จัดประโยชน์ของวัดหรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ไวยาวัจกร” เป็นผู้ดูแลจัดการเรื่องต่าง ๆ ในวัด และการบริหารจัดการรายได้ของวัด เพื่อที่ให้การจัดระบบการบริหารจัดการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวัดต่าง ๆ ซึ่งจะต้องให้วัดนั้นปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบในรูปแบบเดียวกันให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ เพื่อให้วัดดำเนินงานภารกิจต่าง ๆ ให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี จึงจะต้องมีการควบคุมดูแลงานด้านต่าง ๆ เหล่านี้อย่างเป็นระบบ และตามวัตถุประสงค์ที่วัดได้กำหนด แต่จะต้องไม่แสวงหากำไรมากจนเกินไป เพราะวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามความในมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 และตำแหน่งเจ้าอาวาสจึงเป็นตำแหน่งที่มีความสำคัญยิ่งและสำหรับการบริหารจัดการรายได้ของวัด ตลอดจนการบริหารงานของวัดซึ่งมีความสำคัญในการทำให้วัดสามารถพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้อง และการบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัดของวัดต้องจัดทำ

SPU CHONBURI

ในรูปแบบของคณะกรรมการวัดที่ประกอบกรรมการที่มาจากภาครัฐและภาคเอกชน/ภาคประชาชน ที่ผ่านการคัดเลือกโดยมี ประสบการณ์และความรู้ความสามารถด้านการบริหาร โดยจะต้องกำหนดอำนาจหน้าที่ให้อย่างชัดเจน รวมถึงการจัดทำรายงานทางการเงินตามมาตรฐานบัญชีของวัดยังไม่มีหลักฐานชัดเจนว่า วัดจะต้องมีการดำเนินการได้อย่างถูกต้อง โดยแม้ว่าวัดจะมีการบันทึกรายรับ-รายจ่าย และจัดทำบัญชีเป็นประจำ แต่อาจเป็นบัญชีที่จัดทำขึ้นอย่างง่ายหรือตามความเข้าใจของผู้ที่จัดทำขึ้นเท่านั้น ยังไม่สอดคล้องกับหลักมาตรฐานบัญชีที่รับรองกันโดยทั่วไป รวมถึงยังไม่มีการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้วย จึงมีความจำเป็นที่วัด ซึ่งเป็นองค์กรศาสนาและในฐานะนิติบุคคลจะต้องยึดหลักการบริหารจัดการที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการตรวจสอบได้รวมถึงมีการจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง เปิดเผยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับรู้และตรวจสอบ จึงเป็นประเด็นที่ต้องศึกษาถึงการบริหารการเงินของของวัดไทยว่า มีรูปแบบวิธีการ และกระบวนการอย่างไร

จากการศึกษาขอเสนอแนะว่า เห็นควรให้แก้ไขกฎกระทรวง โดยกำหนดรูปแบบการแต่งตั้งไวยาวัจกรของวัดให้ชัดเจน ทั้งในเรื่องของคุณสมบัติ อำนาจหน้าที่ และความรับผิดทางอาญา เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารวัดในพุทธศาสนาและสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติของวัดในปัจจุบัน และให้วัดจะต้องมีการจัดทำประกาศ ระเบียบ กฎ และข้องบังคับในเรื่องของการบริหารจัดการรายได้ของวัดในกรณีนำเงินวัดไปใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วัดได้กำหนดขึ้นรวมถึงการป้องกันการทุจริต และควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์โดยเพิ่มบทกำหนดโทษลงไปว่า หากทำการบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัดโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติที่กำหนดไว้ให้ได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา รวมถึงกำหนดให้วัดได้มีการจัดทำรายงานทางการเงินเป็นประจำทุกปีและนำส่งให้สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเป็นผู้รวบรวม โดยกำหนดให้มีการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นประจำ โดยอาจดำเนินการในลักษณะสุ่มตรวจในระยะแรก และเพิ่มระดับการตรวจสอบให้มากขึ้น เพื่อจัดทำรายงานข้อมูลทางการเงินของวัดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถนำข้อมูลทางการเงินนำมาใช้ในภาพรวมระดับประเทศได้

SPU CHONBURI

Thesis Title	Legal Measures Relating to Duties of Abbot Concerning the Law on Sangha (Buddhist Monastic Order).
Keywords	Veyyavaccakara (Temple Lay Bursar)/Religious Treasures.
Student's Name	Natthawut Ngernthuam
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr.Sa-ade Hommanee Dr.Bowonwit Preuangwong
Level of Study	Master of Laws
Faculty	Faculty of Law, Sripatum University at Chonburi
Year	2020

ABSTRACT

The objective of this thesis is to study the Sangha Act, B. E. 2505 (A. D. 1962), its Amendment (No. 2), B. E. 2535 (A. D. 1992) and Ministerial Regulation No. 2, B. E. 2511 (A. D.1968), issued under the Sangha Act B. E. 2505, on the Appointment of Veyyavaccakara (Temple Lay Bursar) and the Management of Religious Treasures of a Temple including the Management of a Temple's Revenues and Bookkeeping.

It is found, as a result of the study, that the Sangha Act, B. E. 2505, and its Amendment (No. 2) B. E. 2535 regarding the pattern on the Veyyavaccakara (Temple Lay Bursar) Appointment must clearly be defined whether in terms of the qualifications, powers, duties and criminal liability for the maximum benefit in the administration of the temples in Buddhism and in compatibility with the guidelines on the current implementations of the temples which the abbot has the duty to maintain and manage treasures of the temple in well orderly manner. Practically, the abbot will appoint a temple bursar, commonly known as "Veyyavaccakara" to oversee and handle various matters in the temple and manage revenues of the temple in order to make the management system organizations extremely important to various temples. In this respect, such particular temple must systematically operate in the same way to attain the set objectives. In order to enable the temple to carry out its various tasks well successfully, controls over such various tasks must systematically be monitored in accordance with the objectives as

SPU CHONBURI

defined by the temple provided that no unreasonably excessive profit shall be exploited because the temple's status is a juristic person under the provision of Section 31 of the Sangha Act, (No. 2), B. E. 2535 and that the abbot's position is very important. In respect of the temple's revenue management as well as the temple administration which are vital factors to enable the temple to be developed in the proper way and the temple religious treasure management, they must be made in the form of a Temple Committee consisting of members from government, private and public sectors having been selected with the experience, knowledge and ability in the management. In this connection, their powers and duties must clearly be specified. In addition, the preparation of financial report according to the accounting standards, of the temple, is not quite clear in terms of the evidence that the temple has properly carried out this matter. Even the temple has made records of the revenues received and the expenses disbursed and the regular bookkeeping, but, it may only be an account simply made or prepared just merely by the understanding of the preparer which has not yet been in conformity with the generally acceptable accounting standard. Moreover, the financial report is not audited by a certified public accountant, therefore, it is necessary for the temple, as a religious organization and a juristic person to adhere to the principle of good management or the principle of good governance in the management in order to give rise to the audits including the proper financial report preparation, disclosures to stakeholders to recognize and check it out. Hence, financial management of the Thai temples is the issue required to be studied as to what the pattern, procedures and process are.

Deriving from the study, it is recommended that the Ministerial Regulation should be amended by specifying the pattern on the Appointment of the Veyyavaccakara to be expressly clear cut in terms of the qualifications, powers, duties and criminal liability for the maximum benefit in the administration of the temples in Buddhism and in compatibility with the guidelines on the current implementations of the temples. Furthermore, the temple must put out Notifications, Rules and Regulations on the Management of The Temple Revenues in the event that the temple money is used to make out for the maximum benefit in return and in accordance with the objectives prescribed by the temple including fraud prevention. The provisions of the Sangha Act should also be amended by adding the Penalty Provision that if the religious treasures of the temple should be managed in violation of the stipulated provision, whoever so violating shall be punished under the Criminal Code. Additional provision should be stipulated that the

SPU CHONBURI

temple shall make financial report regularly every year and forward it to the Provincial Buddhism Office for collection. Such financial report shall be regularly audited by a certified public accountant which may be conducted in a random sampling manner in the initial stage and increase the level of the subsequent audit more in order that the temple financial report can be systematically prepared and can be used as a criteria for the national level overview.

SPU CHONBURI